N u Vi t Nam chúng ta có R m tháng 7 Âm l ch là ngày xá t i vong nhân hàng năm thì các n c ph ng Tây và B c M cũng có ngày l v i n i dung t ng t là l Halloween. Cùng tìm hi u v ngày h i này, ch c ch n các b n s thích thú v i nh ng chi c l ng đèn khoét b ng bí ngô, nh ng b đ hóa trang và nh ng trò phá phách vào đêm Halloween…

L ch s ngày Halloween

Halloween đ c t ch c hàng năm vào ngày 31/10, là s hòa tr n gi a các t p t c c a ng i Celtic c , Công giáo La Mã và các nghi th c truy n th ng dân gian châu Âu đ t o ra m t ngày l ph bi n hi n nay. Halloween có ngu n g c t l Samhain c a ng i Celtic. Ng i Celtic s ng cách đây 2000 năm t i khu v c mà bây gi là Ireland, Anh và mi n b c n c Pháp. H th ng t ch c đón m ng năm m i vào ngày 1/11. Ng i Celtic tin r ng, vào đêm tr c năm m i, ranh gi i gi a s s ng và cái ch t s b xóa m . Vì v y vào đêm 31/10, h t ch c l h i Samhain, khi các h n ma quay v t cõi ch t. Bên c nh chuy n gây ra nh ng r c r i cũng nh thi t h i tr ng tr t, s hi n di n c a các h n ma giúp cho các tu sĩ ho c các linh m c Celtic đ a ra nh ng d đoán v t ng lai, đi u r t quan tr ng trong vi c s ng qua mùa đông dài. Trong đêm này, m i nhà s d p t t m i ánh sáng đ ma qu không th vào. Tu sĩ và ng i dân s t t p l i quanh m t đ ng l a l n và cùng l ng nghe nh ng l i chiêm tinh.

Năm 43 sau công nguyên, ng i La Mã chinh ph c ph n l n lãnh th Celtic. H n 400 năm cai tr , l Samhain c a ng i Celtic đã đ c k t h p v i l h i Feralia c a ng i La Mã. Feralia đ c t ch c vào ngày cu i tháng 10, th nh t là đ tôn vinh nh ng ng i đã ch t, th hai là dành cho n th n mùa màng Pomona c a ng i La Mã. Do bi u t ng c a n th n Pomona là qu táo nên táo đã đ c k t h p vào l h i Halloween. Đ n năm 800, d i nh h ng c a Kito giáo, ngày 1/11 đ c g i là ngày l Allhallows (L các Ch Thánh), và đêm tr c đó, đêm Samhain, đ c g i là Allhallows Eve và cu i cùng là Halloween. Sau ngày L Ch Thánh, t i Anh còn có ngày “Các vong h n” 2/11, cũng đây, Halloween còn đ c g i là Nutcrack Night hay Snap Apple Night vì m i ng i trong gia đình th ng quây quanh lò s i k chuy n ma và ăn đ u ph ng rang ho c “đ p táo”.

Halloween đ n B c M do nh ng ng i di dân t Anh và các vùng thu c ng i Celtic c . Vì lí do gi i h n tín ng ng nên đ n nh ng năm 1800, Halloween m i tr thành l h i ph bi n.

T p t c trong đêm Halloween

Các t p t c xu t hi n trong đêm Halloween t i M là nh ng t p t c ph bi n nh t.

Trang trí l ng đèn: tr em th ng ch i trò đ c khoét qu bí ngô, c khoai tây ho c bí đao; sau đó kh c hình thù nh ng khuôn m t lên đó, đ t n n vào bên trong đ th p sáng. Nh ng chi c l ng đèn này đ c g i là “Jack O’Lantern”, xu t phát t truy n thuy t v anh chàng tên Jack vì tính keo ki t và nh ng cú l a v i qu nên khi ch t, anh ta không đ c lên thiên đ ng cũng nh xu ng đ a ng c, ph i làm linh h n lang thang v i chi c đèn bí ngô.

*L h i hóa trang:*đây là phong t c ph bi n nh t vào Halloween, đ c bi t là đ i v i tr em. Trang ph c th ng g p là nh ng b qu n áo hóa trang phù th y, ma qu , các nhân v t ho t hình n i ti ng ho c nh ng sinh v t siêu nhiên khác.

*Trick – or – Treat:*truy n thuy t Halloween cho r ng các h n ma s tìm đ n đ l a b p, phá phách con ng i, chúng đi ăn xin và khi đ n nhà nào thì ch nhà ph i cho chúng đ ăn th c u ng. Tr con r t thích trò ch i này, chúng s m c đ hóa trang, đeo m t n , đi đ n và gõ c a h t nhà này đ n nhà khác và h i câu “trick or treat”. Câu nói này có ý nghĩa là “th t đãi chúng tôi cái gì đi n u không chúng tôi s phá phách đ y!”. Đ không g p phi n ph c, ch nhà ph i cho chúng bánh k o. C đ n mùa Halloween, nh ng ng i l n th ng chu n b r t nhi u quà bánh đ cho b n tr con.

*“Đ p táo”:*có r t nhi u hình th c ch i liên quan đ n táo trong đêm Halloween, ph bi n nh t là hình th c thi nhau l y đ c th t nhi u qu táo trong thau n c, ho c thi g t v táo, v táo càng dài thì càng s ng lâu…

Halloween năm châu

Ireland

 c xem là đ t n c c a l h i Halloween, cách th c t ch c gi ng nh M. nh ng vùng nông thôn, ng i ta v n đ t l a và quây qu n các gia đình bên nhau nh hàng ngàn năm tr c. Trò “đ p táo”, táo s đ c đ a treo lên khung c a ho c trên cây và ng i ch i s c g ng c n cho b ng đ c nh ng qu táo đó. Món ăn truy n th ng trong l Halloween c a ng i Ireland là món “barnbrack”, m t lo i bánh n ng trái cây. Ng i ta s b c m t c ng r m ho c m t cái vòng nh l i b ng v i và đ t vào chi c bánh. N u ng i nào ăn trúng mi ng bánh có chi c vòng thì tin “h ” s chóng t i, còn n u tìm th y đ c c ng r m thì đó là m t năm làm ăn th nh v ng. Tr em v n ch i trò “trick or treat” quen thu c c a chúng trong đêm Halloween.

Anh

“Jack O’Lantern” Anh đ c làm b ng c c i đ ng. thành th , ng i ta s di u hành các đ ng ph , hát bài hát “Punkie night song” và không quên mang nh ng c c i đ ng đã đ c ch m kh c theo. vùng nông thôn, “Jack O’Lantern” đ c treo ngoài c ng đ b o v ngôi nhà kh i nh ng linh h n lang thang đêm Halloween. Ng i Anh còn có m t t p t c n a là ném đá, rau c i và qu h ch vào l a đ xua tan s s hãi nh ng linh h n l n khu t. Trò “trick or treat” cũng r t đ c yêu thích t i Anh.

Pháp

Đ hóa trang Pháp th ng là nh ng trang ph c r t đáng s - xác p, yêu tinh, phù th y, ma cà r ng… ch không ph i là nh ng công chú, hoàng t hay nhân v t ho t hình nh M. Trò “trick or treat” hi m khi xu t hi n, n u có thì không ph i t nhà này sang nhà khác mà là t c a hàng này sang c a hàng kia. Tuy nhiên, Halloween v n ch a đ c xem là m t ngày l quan tr ng t i Pháp vì Halloween v n đ c nhi u Pháp cho r ng đó là m t l h i c a mình và h không thích đi u đó.

Đ c

Ng i Đ c th ng có phong t c ném dao ra đ ng vào đêm Halloween v i lí do h s ngăn ch n đ c s đáng s khi các linh h n tr v .

Nh t B n

Nh t B n không t ch c Halloween theo ki u M . M c dù h u h t ng i dân đây đ u bi t chút ít v l Halloween t i M , bi t v l h i hóa trang, qu bí ma và trò “trick or treat”… Ng i Nh t đón chào l h i Obon (còn đ c g i là “Matsuri” ho c “Uarbon” – phát âm nh “oh bone”). L h i này t ng t nh Halloween ch nó dành cho các linh h n c a ng i đã khu t. Th c ăn đ c chu n b r t k l ng, đèn l ng đ đ c treo kh p n i. Ng i ta còn th p n n trong các l ng đèn nh và th trôi trên các dòng sông. L h i Obon th ng đ c t ch c vào tháng b y ho c tháng tám.

Huy n Anh *T ng h p*